

รหัสธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมนะ ถ้าเป็นธรรมะมันจะเตือนสติเรา ไม่ให้เราเพลิดเพลิดกับชีวิต การเพลิดเพลิด เห็นไหม เราเกิดเป็นชาวพุทธ แล้วเรามีบุญกุศลได้พบพระพุทธศาสนา เพราะชาวพุทธเรา นี่เป็นประเพณีวัฒนธรรม เวลาออกพรรษาแล้วหน้าน้ำหลาก มีแข่งเรือแข่งแพกัน มีมหรสพสมโภชน์ เป็นความสุขนะ ชีวิตนี้มีความสุขมาก ขณะในพรรษาเราทำศีลกรรมกัน สิ่งกตกรรม ทำไรไถนา เก็บพืชผลแล้ว ออกพรรษาทำบุญกุศล

หน้าบุญกุศล สิ่งที่เราทำกัน สิ่งนี้เราทำบุญกุศลกันเพื่อสะสมใจ แต่ถ้าคนเพลิดเพลิดไป สิ่งที่เราเพลิดเพลิดไปในชีวิตนะ วันๆ หนึ่งทำหน้าที่การงาน ทำงานหนักเพื่ออะไร? เพื่อดำรงชีวิต การดำรงชีวิตนะ แต่กิเลสมันต้องการอะไรล่ะ? มันต้องการความมั่งง่ายของมัน กิเลสนี้มันมั่งง่ายกับชีวิตมาก ว่าชีวิตนี้เกิดมามีความสุขขนาดนี้ เพลิดเพลิดไปกับชีวิต ออกพรรษา เข้าพรรษา ก็คือวันคืนล่วงไปๆ เหมือนกัน แต่ขณะที่ออกพรรษา ในพรรษานี้มันเป็นที่หน้าของพระใจ

ผู้ที่พระนี่เป็นนักรบ นักรบรบกับอะไร? รบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของตัว รบเพื่ออะไร? รบเพื่อให้เข้าถึงธรรมนะ ถ้าถึงธรรม รู้ตามความเป็นจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถอดรหัสธรรมนะ

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ธรรมะนี้มีอยู่แล้ว เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้เป็นองค์ที่ ๔ ในภัทรกัปนี้ นี่ธรรมะนี้มีอยู่แล้ว แต่ไม่มีใครถอดรหัสได้ ไม่มีใครสามารถเข้าไปรู้ตามความเป็นจริงอย่างนี้ได้ ขณะที่ไม่รู้ตามความเป็นจริงอย่างนี้ได้ ธรรมะก็มีอยู่แต่เราเข้าไม่ถึง ผู้จะเข้าถึงธรรมต้องมีบุญญาธิการ

ขณะที่ว่าเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าจะตรัสรู้ต่อเมื่อไม่มีใครรื้อค้นสิ่งที่เป็นธรรม เป็นธรรมวินัยนี้วางไว้ให้เราประพฤติปฏิบัติ แต่เพราะนี่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องสร้างบุญกุศลมากกว่า ถึงจะไปรื้อค้นสิ่งนี้ขึ้นมา ถอดรหัสได้นะ

การถอดรหัสขึ้นมา ถอดรหัสที่ไหนล่ะ? ถอดรหัสที่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งนี้เปิดเผยในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน แล้ววางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดิน จนเป็นประเพณีวัฒนธรรม

เวลาผู้ที่มีบุญมาเกิด เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาเกิด สิ่งนี้โลกต้องปรับปรุงสมดุลอย่างที่สุด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะมาเกิดเป็นมนุษย์ เวลาเจ้าชายสิทธัตถะเกิดเป็นมนุษย์ แล้วรื้อค้นไ้ ต้องมาถอดรหัสนะ ไม่มีใครเกิดมาแล้วสำเร็จโดยที่ไม่มีการกระทำ สิ่งที่เป็นการกระทำ เห็นไหม นี่กรรม

เขาว่า รหัสกรรม ไขใหม่ กรรมที่เป็นรหัส สิ่งนี้เป็นอินไตย เพราะอะไร เพราะเป็นสิ่งที่อินไตย ๔ อย่าง เรื่องของกรรมเป็นเรื่องอินไตยนะ นี่รหัสกรรม สิ่งที่เป็นกรรมก็คือการสะสมกันไป คือการทำต่อเนื่องไป เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ นี่มีจุดในสถานะกรรม นี่รหัสกรรม กรรมต้องสร้างสมไป สร้างสมบุญญานุการมาจนสะสมมาถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์

ถ้าพยากรณ์แล้วต้องเดินหน้าไปเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตอนนั้น แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ใดก็ได้แล้วแต่ยังไม่พยากรณ์ รหัสกรรมนี้มันพลิกได้ มันเปลี่ยนได้ สิ่งที่เปลี่ยนได้ เห็นไหม สิ่งนี้ถึงเป็นเรื่องของอามิสใจ เป็นเรื่องของความหมุนไปในวัฏฏะ เป็นเรื่องอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจัง สถานะกรรมนี้เป็นอนิจจังสะสมไป

เวลากรรมเกิดขึ้นมา สถานะกรรมเกิดขึ้นมา สิ่งที่เราทำคุณงามความดี ทำดีขนาดไหน ทำไมเราไม่สมความปรารถนาของเรา กรรมดีจะให้ผลเมื่อไรล่ะ ไม่ใช่ว่าทำกรรมดี เหมือนกับเวลาสิ่งที่เราทำทางวิทยาศาสตร์ สิ่งที่ดีที่สุดแล้วต้องออกมาเป็นตามนั้น แต่กรรมมันสะสมมามากกว่านั้น ถึงเป็นอินไตยใจ

สิ่งที่ว่าทำแล้วจะไม่สมความปรารถนา เพราะมันมีสิ่งที่ตัวแปรมหาศาลเลยที่เราสร้างสมไว้ในหัวใจของเรา สิ่งที่เป็นตัวแปรนี้มันจะเปลี่ยน มันจะมีมุมมอง มันจะหันเหความเป็นไปของ

สิ่งที่ควรจะเป็นไม่ให้เป็นไปตามนั้น แต่สิ่งที่ไม่เป็นไปตามนั้น แล้วมันหายไปไหน? มันอยู่ในใจเรานี้แหละ มันอยู่ในใจเรา ถึงคราวหนึ่ง ถึงกาลหนึ่ง สิ่งนี้ต้องเปิดเผยออกมา สิ่งเปิดเผยออกมาเป็นสภาวะกรรมนี้ต่อเนื่องกันไป พระโพธิสัตว์ก็สร้างบุญกุศล ก็เป็นกรรม การสะสมไป นี่ก็คือสภาวะของกรรม

เรานี่ชาวเกษตรกรรม สิ่งที่เกษตรกรรม เราต้องทำพืชไร่ สิ่งที่ทำพืชไร่เราก็ต้องลงทุนลงแรงของเรา การลงทุนลงแรงเพื่ออะไร? เพื่อความเป็นอยู่ของเรา เพื่อปากเพื่อท้องของเรา เพื่อการดำรงชีวิตของสังคม สิ่งนี้สังคมนี่ชาวนาชาวไร่ สิ่งกสิกรรมให้กับมนุษยชาติได้ใช้ นี่เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย สิ่งนี้เครื่องอาศัย เห็นไหม สิ่งต่างๆ ที่ว่าเป็นความสะดวกสบายของโลก สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ว่าเครื่องสะดวกสบายของโลก สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ว่ามันไม่เป็นปัจจัย มันเป็นเรื่องที่อำนวยความสะดวก สิ่งอำนวยความสะดวกเราก็ไปติดกับมัน เราไปติดกับสภาวะแบบนั้น สิ่งแบบนี้ นี่คือนักวิทยาศาสตร์ที่มันเจริญใจ

สมัยโบราณนะ เราทำเกษตรกรรมกันโดยธรรมชาติ สิ่งนี้ธรรมชาติแล้วแต่ เวลาน้ำหลากเวลาฝนแล้ง สิ่งนี้ทำให้เราเกิดอุทกภัย ทำให้การเกษตรของเราไม่สมดุล เวลาข้าวยากหามากแพงเราจะมีปัญหาทุกข์กัน สิ่งนี้โดยธรรมชาตินะ พอวิทยาศาสตร์เจริญขึ้นมา การชลประทานถึงที่ถึงฐาน การควบคุมธรรมชาติ แล้วเราก็พยายามด้วยความอำนวยความสะดวกกับเรา นี่มันก็เจริญมานะ

คนเราแต่เดิม เกษตรกรรมมีแต่พอกินพอใช้กัน สิ่งที่ทำ ทำเพราะพออยู่พอกินเท่านั้น พอมีธุรกิจเข้ามา มีการตลาดเข้ามาเป็นการซื้อขายสิ่งต่างๆ มันถึงมีการบุกเบิกไป สิ่งที่บุกเบิกไปเพื่ออะไร การกระทำ สิ่งต่างๆ กระทำเหนื่อยยากมาก แต่เดิมในการกระทำนี้คนต้องทำของเขาเอง ข้าวปลาอาหารเราจะหาของเราเอง เพราะนี่เป็นการดำรงชีวิตในสมัยโบราณ

ในสมัยปัจจุบันนี้ สิ่งที่เจริญขึ้นมา เจริญตั้งแต่การชลประทานเจริญขึ้นมา พืชพันธุ์ธัญญาหารก็เจริญขึ้นมา คนมหาศาล สังคมเกิดขึ้นมา คนเกิดขึ้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาจากอะไรล่ะ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “เกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก”

การเกิดเป็นมนุษย์นี้ต้องมีบุญ ถ้าไม่มีบุญ เห็นไหม การเกิดของจิตวิญญาณ จิตวิญญาณเกิดในการกำเนิด ๔ กำเนิด เกิดในโอปปาติกะ พวกเทวดา อินทร์ พรหม เกิดในโอปปาติกะ กำเนิดในครรภ์ กำเนิดในไข่ กำเนิดในน้ำคร่ำ สิ่งนี้กำเนิดทั้งหมด

จิตนี้มันขับเคลื่อนไป มันไม่มีโอกาสที่จะเว้นวรรค ไม่มีโอกาสที่จะปล่อยวางของมัน เพราะมันเป็นธรรมชาติที่เป็นพลังงานอันนี้ มันต้องหมุนไปตลอดไป สิ่งนี้มันต้องเคลื่อนไป มันหมุนไป แล้วกาลหนึ่ง สิ่งถึงพุทธกาล สิ่งที่เกิดอย่างนี้ เกิดขึ้นมาทำไมล่ะ? เกิดขึ้นมาเพื่อใช้กรรมไง สิ่งที่กรรมขับเคลื่อนมาเราถึงเกิดมาในปัจจุบันนี้

ถ้าเกิดปัจจุบันนี้ การเกิด เห็นไหม คุณ การกสิกรรมต่างๆ อย่างพวกเกิดมาเป็นสัตว์ต่างๆ เขาก็เกิดของเขาเหมือนกัน แล้วก็เกิดเป็นเชื้อโรค เป็นต่างๆ เขาก็เกิดของเขาละ มีการเกิดการตาย เป็นไปตลอด สิ่งนี้ต้องหมุนไปโดยธรรมชาติอันนั้น สิ่งนี้ธรรมชาติอันนั้นหมุนไป

นี่สิ่งที่การกระทำเกิดเป็นมนุษย์ถึงว่าเป็นบุญ บุญเกิดมาเพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ มันมีสมองไง มันมีปัญหา มันมีความคิด มีการใคร่ครวญ สิ่งนี้ใคร่ครวญ ถ้าศีลธรรมจริยธรรม มีคุณธรรม สิ่งนี้ศาสนาเจริญรุ่งเรือง เราจะมีโอกาสได้ยังคิด ได้หาอาหารของใจ เห็นไหม สังคมที่เขาเจริญ เขามีศิลปวัฒนธรรมเพื่ออะไร? เพื่อเป็นอาหารของใจ อาหารของกาย โบราณกาลเขาก็มีอาหารของใจ อาหารของกายกัน แต่ศีลธรรมจริยธรรมในชาวพุทธเรา เห็นไหม มีการทำบุญกุศล เรื่องของเข้าพรรษามีมาแต่สมัยพุทธกาลนะ แล้วชาวพุทธก็สืบต่อมา

เพราะภิกษุผู้บุกเบิก เป็นนักรบ ภิกษุนี้เป็นผู้ที่ทรงธรรมทรงวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาทรงมานพระก่อน เวลาเทศนาว่าการ พุทธกิจ ๕ เทศนาว่าการคฤหัสถ์ญาติโยมส่วนหนึ่ง เทวดา อินทร์ พรหม ส่วนหนึ่ง ภิกษุอีกส่วนหนึ่ง เห็นไหม แยกกันเพราะอะไร เพราะภิกษุนี้เป็นนักรบ สิ่งนี้รบกับกิเลส เอาอะไรไปรบ ถ้าไม่มีเครื่องมือไปรบ เห็นไหม สิ่งที่จะรบกับกิเลส มันต้องมีสติ ต้องมีสัมปชัญญะ ต้องมีสภาวะธรรม นี่สมาธิธรรม ปัญญาธรรมจะเกิดขึ้นมา สิ่งที่เกิดขึ้นมานักบรพบอย่างนี้ไง รบกับตัวเอง

เวลาทางคฤหัสถ์เขามีสิ่งที่ว่า เป็นสิ่งที่ เป็นอาหารของใจ อาหารของใจอย่างนั้นเขาอยู่ด้วยความ เป็นสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมคือทำให้ใจมันพัฒนาขึ้นมา สิ่งพัฒนาขึ้นมาจนเกิดมาเป็นสิ่งที่ การเป็นปัญญาขึ้นมา จนวิทยาศาสตร์เจริญขึ้นมา นี่การกระทำอย่างนี้เพื่ออะไร? เพื่อให้สิ่งที่ อาหารการกินของเรา ใจก็กินอาหารอย่างหนึ่ง กายก็กินอาหารอย่างหนึ่ง แล้วคนมากขึ้น วิทยาศาสตร์เจริญขึ้น เขามีการพยายามตัดต่อพันธุกรรมของพืชนะ สิ่งนี้พืชนี้ตัดต่อพันธุกรรมเพื่อ จะให้มันมีผลประโยชน์มหาศาล

สิ่งต่างๆ ผู้ใดคิดได้ทำได้ สิ่งนั้นจะเป็นสิ่งธุรกิจของเขา เขาทำของเขาเป็นธุรกิจ เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ของเขา สิ่งนี้เวลาตัดต่อพันธุกรรมขึ้นมาเพื่อจะให้พืชผลมันเป็นประโยชน์ของเขา สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเขา สิ่งที่ทำนี่สิ่งที่เป็นประโยชน์นี้เป็นประโยชน์กับโลกนะ เพราะอะไร เพราะพืชพันธุ์นั้นมันเป็นอะไรละ มันต้องลงไปอยู่ในดินใช่ไหม มันต้องอยู่ในการกระทำเป็นการกสิกรรมใช่ไหม มันถึงจะให้ผล ตัวพืชพันธุ์เมล็ดพันธุ์พืชมันจะได้ประโยชน์ใหม่ละ? มันเป็นประโยชน์เป็นสินค้า แต่ถ้าคนซื้อไป คนแสวงหาไป แล้วไม่ไปทำการกสิกรรม มันจะเกิดผลขึ้นมาใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ในวิญญูะ รหัสธรรมเป็นอย่างนี้ไง เวลาจิตมันหมุนไปในวิญญูะ แหล่งน้ำที่คืน ดินดี อาหารต่างๆ พืชพันธุ์มันถึงจะเป็นกสิกรรม จะมีผลขึ้นมา จิตนี้ก็เหมือนกัน การสะสมของจิต มันเวียนตายเวียนเกิด มันถึงกับรหัสธรรม สิ่งที่รหัสธรรม กรรมมันก็สะสมมาอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้

แต่ถ้าเป็นรหัสธรรมละ “รหัสธรรม” เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถอดรหัสธรรมออกมาได้ ถอดรหัสธรรมก็ตัวจิตที่จะไปเกิดไปตายนี้ไง สิ่งที่จะไปเกิดไปตาย สิ่งที่จะถอดรหัสจากธรรมนี้เราจะเอาอะไรไปถอดละ เราถึงจะต้องย้อนกลับเข้ามาทำความเข้าใจก่อน ถ้าจิตมันจะสงบเข้ามา สมาธิธรรมจะเกิด สิ่งที่เป็นธรรมจะเข้าไปถอดรหัสธรรม จะเอาเครื่องยนต์กลไกสิ่งใดจะไปถอดมัน สิ่งนี้การทดลองนี้มันถึงจะมีการปฏิบัติธรรม ถ้ามีความศรัทธาความเชื่อ มันจะเกิดการประพฤติปฏิบัติ เราจะไม่ไปตามกระแสโลก

สิ่งที่เป็นกระแสโลก เราเกิดในพุทธศาสนา มีประเพณีวัฒนธรรม สิ่งประเพณีวัฒนธรรมถึงคราวหนึ่งเราก็ทำบุญกุศลของเราไป มันก็ใช้ชีวิตไปประสาโลกใจ นี่ศาสนาเป็นตุ๊กตา ศาสนาเป็นเครื่องเล่น ศาสนาเป็นของที่ว่าแค่จรรโลงสังคม ศีลธรรมจริยธรรมอ่อนแอ มนุษย์สิ่งต่างๆ มีการเอารัดเอาเปรียบกัน...สิ่งนี้เขาว่ากันไปนะ เอาศาสนานี้มาอ้างอิง แล้วกิเลสเอาศาสนามาบังหน้าใจ เอาสิ่งนี้บังหน้าแล้วออกแสวงหาผลประโยชน์กับตัวเอง เพื่อตัวเองจะมีอำนาจบาตรใหญ่ขึ้นมาในศาสนา เห็นไหม อ้างอิงศาสนา

ในลัทธิต่างๆ ติดต่อพระเจ้าได้ พระเจ้าเป็นคนสั่งให้ทำอย่างนั้น เป็นผู้ปกครอง เป็นผู้ที่อยู่เหนือคน สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของกรรม เรื่องของการอ้างอิง เรื่องของเอาศาสนามาใช้เป็นผลประโยชน์

ศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า การประพฤติปฏิบัติต่างหาก การเอาชนะตนของตนไว้ในอำนาจของตนต่างหาก สิ่งนี้ประเสริฐที่สุด สิ่งนี้ประเสริฐที่สุด นี่ศีลธรรม จริยธรรมเอาไว้บังคับเรา เอาไว้แก้ไขเรา เอาไว้ให้เราถอดรหัสธรรมของเราออกมาได้ ถ้าเราถอดรหัสธรรม จิตนี้มันจะไปเกิดอีก มันจะมีความสุข ความสุขด้วยเราแสวงหากัน

วัดวาอาราม สิ่งนี้เป็นที่อาศัย วัดวาอาราม อาราม ภิกษุต้องอยู่ในอาราม เพราะภิกษุเป็นผู้ประกาศตนว่าเป็นนักรบ สิ่งนักรบนี้อาราม สิ่งนี้อารามในพรรษาเพื่อจะวิเคราะห์วิจัย เพื่อจะค้นคว้า ถอดรหัสมาจากพระไตรปิฎก พระไตรปิฎกเป็นสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถอดรหัสธรรมมา แล้ววางเป็นสิ่งที่ให้เราศึกษาในภาคปริยัตินี้อยู่ในพระไตรปิฎก

คูลี ทางการแพทย์เขา เขาถอดรหัสมนุษย์ จีเอ็มโอ นี่เขาถอดออกมา เขาถอดออกมามันเป็นวิชาการของเขา แต่มันก็ต้องรอเวลานะ เขาจะมาเพาะเชื้อ เขาจะเอามาเป็นตัวอ่อน เพื่อสิ่งนี้ขึ้นมาเป็นอวัยวะของมนุษย์ที่จะมาแก้ไขมนุษย์นะ ที่จะมาเป็นการรักษา เห็นไหม นี่มันอยู่ในวิชาการของเอกสารของทางการแพทย์เขา นี่เราไปศึกษากัน เราไปอ่านกัน แต่เราทำไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะเราไม่ใช่แพทย์ เราไม่ใช่หมอ เราไม่ใช่ผู้ชำนาญการสภาวะแบบนั้น

นี่ก็เหมือนกัน พระไตรปิฎก รหัสธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษากัน เราประพฤติปฏิบัติกัน แล้วมันจะเป็นความเข้าใจตามที่เราเข้าใจไหม ถ้าเราไม่เข้าใจเพราะเหตุใด เพราะอะไร เพราะเราไม่ทำใจให้เราเป็นธรรมก่อนไง เรามีศรัทธาความเชื่อ เวลาประพฤติปฏิบัติเราก็สิ่งที่ว่าเรามาปฏิบัติ เราประพฤติปฏิบัติไปด้วยกิเลสของเรา

เวลาศึกษา เห็นไหม ที่เขาถอดพันธุกรรมกัน เขาศึกษากัน ตัดต่อ เขามีเครื่องมือของเขา เขาต้องคิดค้นของเขา เขาต้องถอดให้ได้ เขาจะมีทางวิทยาศาสตร์ เขาจะมีห้องทดลองของเขา เขาจะมีแปลงทดลองของเขา ต้องมีเปลี่ยนแปลง ต้องสงวนหาพันธุ์ เห็นไหม เวลาพืช เมล็ดพันธุ์พืช เขายังต้องทำขนาดนั้นเลย แล้วเมล็ดพันธุ์พืชที่เขาทำแล้วมันก็เป็นแค่เป็นเรื่องของโลก แค่เป็นอาหารของกาย สิ่งที่เป็นเรื่องอาหารของกาย อาหารคือคำข้าว อาหารคือสิ่งที่ดำรงชีวิต สิ่งดำรงชีวิตนี้ยังต้องแสวงหา ยังต้องดิ้นรนกัน เห็นไหม ดิ้นรนเพื่อให้ชีวิตนี้อยู่รอด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระอานนทนะ “เธอนึกถึงความตายวันละกี่หน?”

เวลาเราหายใจกันนี่เราหายใจเพื่อดำรงชีวิต อาหารที่ละเอียดคนนะ อาหารคำข้าวมันเป็นอาหารที่เป็นสิ่งที่ให้ร่างกายนี้มีอาหารเพื่อดำรงชีวิต แต่ถ้าไม่มีลมหายใจ ลมหายใจมันเข้าไปเพื่อเป็นสิ่งที่ฟอกเลือด สิ่งอาหารอันละเอียดในร่างกายนี้ไป เพื่อให้ร่างกายนี้เป็นปกติ นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นอาหารของใจมันก็ละเอียดเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ถ้ามันจะเป็นชั้นตอนเข้าไป การกระทำ ความเคลื่อนไหวเข้าไปค้นคว้ามันจะต้องมีความละเอียดอ่อนมากกว่านั้น

สิ่งที่เป็นรหัสธรรม มันก็เป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต รหัสธรรมอย่างนี้มันเป็นอามิส มันเป็นอนิจจัง สิ่งที่ดำรงชีวิตไป เราก็มองสิ่งที่ถอดรหัสธรรมเราจะศึกษากัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อกกรรม เชื่อกรรมคือการกระทำ แล้วการกระทำนี้ สุดมยปัญญา มันก็เป็นปัญญาการศึกษา มา แล้วก็เอากิเลสบวกเข้าไป สิ่งนี้กิเลสบวกเข้าไปก็คิดตามกิเลสไป มันจะเป็นประโยชน์กับเราไหม

ในเมื่อสิ่งนี้ โลกกับธรรม โลกคือความคิดของเรา คือตัวตนของเรา เรามีตัวตนอยู่ เรามีความคิดอยู่ เรามีมานะทิฐิของเรา นี่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ มันก็เป็นความเห็นของเราให้เราได้สร้างบุญกุศล การสร้างบุญกุศลนี้มันไปขัดแย้งกับกิเลสตัดหาคความทะยานอยาก เพราะกิเลสของเรา มันมีในหัวใจ มันจะขัดแย้งสิ่งนี้อยู่แล้ว

ต้องการความมั่งง่าย ต้องการความเห็นเป็นของมัน...นี่เราก็มองว่าเราไม่มั่งง่ายหรอก เราซื้อสัตย์กับตนเอง นั่นนะเป็นความคิดนะ มันเป็นจริงใจ เพราะทุกคนไม่เห็นว่าเป็นตัวเองผิด ทุกคนจะมองเห็นว่าคนอื่นผิดหมดเลย สิ่งที่เป็นคนผิดเพราะอะไร เพราะมันไม่ถูกใจเรา แล้วความคิดของเรา เราก็มองว่าไม่ถูกใจเรา

มันถึงบอกว่า ถ้าบอกว่า ธรรมบอกว่าเราไม่มั่งง่าย ถ้าเราไม่มั่งง่าย การประพฤติปฏิบัติของเรา มันจะเป็นผล การประพฤติปฏิบัติ การทำความสงบของใจจะมีผลงานของมันขึ้นมา ถ้าทำความสงบของใจขึ้นมา ใจมันจะสงบขึ้นมา สิ่งนี้มันจะย้อนกลับเข้ามา เข้าทวนกระแสเข้ามา ถ้าไม่ทวนกระแสเข้ามา เห็นไหม สิ่งที่สงบแล้วนี้มันไม่เป็นประโยชน์

เวลาจิตสงบ นี่มันเป็นอินทรีย์อันหนึ่ง กรรมก็เป็นอินทรีย์ มันสภาวะซับซ้อนมาต่าง ๆ กัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะถอดรหัสสนะ ขณะที่ว่าทุกข์ ปฏิบัติอยู่ ๖ ปี ค้นคว้าขนาดไหน สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ว่ารหัสที่มันเป็นเรื่องของความเป็นโลกของเขา ถอดขนาดไหน ไป

ศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ จนครูบาอาจารย์ทุกองค์ ศึกษากับเขาจนจบกระบวนการของผู้เป็นหัวหน้า
นี่เข้าใจหมดแล้ว ถอดไม่ได้ เพราะอะไร

เพราะมันไม่เป็นตามความเป็นจริงใจ สิ่งที่ถอดไม่ได้ เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าพยายามศึกษามา แล้วถึงขั้นค้นคว้ามาเต็มที่แล้ว ต้องเป็นการกระทำขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เห็นใหม่ คิดถึงตั้งแต่โคนต้นหญ้า พยายามทำความเข้าใจเข้ามา เวลาจิต
สงบเข้ามา ปฐมยาม บุปเพณิวาสนานุสติญาณ นีรัหัสกรรม ย้อนกลับได้หมด ตั้งแต่พระเวสสันดร
ลงไป มันมีสะสมมา สิ่งที่ว่าไม่ได้บรรลุธรรมก็สามารถย้อนอดีตชาติได้ ขณะที่กลับย้อน ไปถึงไม่
มีที่สิ้นสุด มันไม่มีที่สิ้นสุดเพราะอะไร

เพราะมันไม่ใช่ธรรม มันถอดรหัสการเกิดและการตายไม่ได้ การสะสมมานี้ เราเห็นว่า
อดีตชาติเราเป็นอย่างนั้นๆ แล้วในปัจจุบันเราจะแก้อย่างไรล่ะ เหมือนกับที่เราติดมีแผล มีเจ็บไข้
ได้ป่วย แล้วเราจะเอาอะไรไปแก้ล่ะ

อันนี้ไม่ใช่ ความที่ว่าเราเจ็บไข้ได้ป่วย มันเป็นความทุกข์นะ เวลาร่างกาย สิ่งที่เราเจ็บไข้ได้
ป่วยมันต้องปวดหัวตัวร้อน สิ่งนี้เป็นไป แล้วยังเป็นโรคที่รุนแรงถึงกับชีวิตได้ มันจะมีความ
เจ็บปวด นี่มันเป็นความเจ็บปวดในเรื่องของร่างกาย

แล้วถ้ามีอุปาทาน ความยึดเข้าไป ความกลัวเป็นกลัวตาย มันยังให้ผลเข้าไป ๒ เท่า ๓ เท่า
เห็นใหม่ นี่ก็เลสมันเหยียบย่ำ มันทำลาย เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป จากอ่อนๆ วิตกวิจารณ์ จนเป็น
ทุกข์มหาศาล

แต่ขณะที่ว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไป รหัสกรรมอย่างนี้เราจะไปแก้อะไร
ล่ะ แต่จิตที่มันมีความละเอียดอ่อนอย่างนั้น มีจิตที่พยายามค้นคว้าอย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ดึงกลับมาได้ไง ดึงกลับมาเป็นปัจจุบัน ค็นจิตย้อนอดีตไป มันเป็นพลังงานที่ย้อนส่งออก
ไป เห็นใหม่ ดึงกลับมาได้

ถ้ามีสติสัมปชัญญะดึงกลับมาในปัจจุบัน เช่น เรากำหนดพุทโธๆ เวลาเราเห็นสิ่งใดออกไป
เพราะอะไร เพราะจิตนี้เป็นผู้สงบ จิตนี้เป็นผู้เห็นสภาวะสิ่งนั้น ถ้าจิตส่งออกจะเป็นสภาวะแบบ
นั้นทั้งหมด นี่ก็เหมือนกัน ข้อมูลอดีตชาติมันอยู่ในหัวใจเรา มันสะสมมา พันธุกรรมนี้มันสะสม
มา พันธุกรรม เห็นใหม่ ตั้งแต่สมัยโบราณ เมล็ดพันธุ์พืชต่างๆ มันก็มีมาตลอดไป บางอย่างสูญ

พันธุ้ไปเพราะไม่มีคนดำรงรักษาเอาไว้ แต่บางอย่างยังอยู่ในโลกมาจนปัจจุบันนี้ จนเป็นอาหารการกินของเรา

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่สะสมมา นี่พันธุกรรมของจิต สิ่งที่พันธุกรรมของจิตย้อนกลับไปอดีตชาติ นิรหัตถกรรม สิ่งที่รหัตถกรรมย้อนไป ถ้าเราเป็นคนที่ไม่มียศสัมปชัญญะ เราเป็นคนที่ไม่มียุทธาวาสนา ก็ว่าสิ่งนี้เป็นสภาวะธรรม เราว่าเราจะเป็นผู้วิเศษนะ เพราะเรามีธรรมเหนือมนุษย์ เรารู้สภาวะต่างๆ สิ่งนี้มันเป็นเครื่อง มันเป็นสิ่งทีสะสมมาในหัวใจ คำว่า “สะสมมา” คือมีอำนาจวาสนา ถ้าจิตสงบแล้วย้อนได้อย่างนี้มันจะมีอำนาจวาสนา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ตื่นตื่น ไม่ตื่นตื่นเพราะสิ่งนี้มีการพิสูจน์มา มีพิสูจน์มามหาศาลแล้ว ย้อนกลับมาในปัจจุบันนี้

จุตูปปาตญาณก็เหมือนกัน ถ้าจิตยังมีเชื้อไขอยู่ จิตนี้มันยังเป็นไป นิรหัตถกรรม กรรมเพราะยังเกิดใจ จุตูปปาตญาณ คือจิตดวงไหนก็แล้วแต่ถ้ามีเชื้อไขอยู่ ตายแล้วต้องเกิดทั้งหมด เห็นไหม เหมือนพันธุ้พืชที่จะตกแต่งขนาดไหน พันธุกรรมตัดแต่งขนาดไหน ถ้ามันเอาไปทำกรรม มันต้องเกิดทั้งหมด สิ่งที่เกิดทั้งหมดเพราะอะไร เพราะชีวิตมันมีพันธุ้แต่งพืชพันธุ้ของเขา ตัดแต่งไว้ดี มาก มันต้องเกิด มันไม่มีที่สิ้นสุด มันต้องเป็นไป

ย้อนกลับมาในปัจจุบัน ถึงสุดท้าย อาสวกขยญาณ สิ่งที่เป็นรหัสธรรมตรงนี้ใจ รหัสธรรม อาสวกขยญาณไปทำลายอาสวกขย ไปทำลายสิ่งที่สะสมในใจ เป็นอนุสัย นี่มันละเอียดอ่อน มหาศาลขนาดนั้น มันเหมือนกับผลมะพร้าว ผลมะพร้าว สาวก-สาวกะ เราจะปอกเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป ตั้งแต่เปลือก ตั้งแต่กะลา ตั้งแต่เนื้อ ตั้งแต่ น้ำ นี่คือโศดาบัน สกิทา อนาคา อรหัตตผล นี่การตัดแต่ง การถอดรหัสของสาวก-สาวกะต้องถอดเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ถอดทีเดียวครบหมดกระบวนการ เห็นไหม เพราะอะไร เหมือนกับเราผ่ามะพร้าว เราใช้ขวานผ่าก็ได้ ถ้าเราไม่มีเครื่องมือขนาดนั้น เราเป็นคนที่มีอำนาจวาสนา คือเราไม่มีขวาน ไม่มีสิ่งที่เป็นปัจจัยจะไปปอกมะพร้าวนี้นี้ได้ เราก็ต้องปอกไปตามอำนาจวาสนา เราจะมีมือ มีต่างๆ เราก็กัด เราก็ฉีกของเราออกไป นี่การถอดรหัสเป็นชั้นเป็นตอนนี้อยู่ที่อำนาจวาสนานะ ขิปปาภิญญา คือที่ผู้ปฏิบัติง่ายและรู้เร็ว สิ่งทีสาวก-สาวกะมันต้องเริ่มถอดไปเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถอดรหัสธรรมอย่างนี้ใจ ถึงไม่มีความลึกลับเลย เวลาแสดงธรรมออกมา แสดงธรรมออกมาเป็นเอกสาร เป็นสิ่งต่างๆ ที่วางไว้ให้เราพยายามถอดกัน ถ้า

เราถอดรหัสธรรมของเราได้ เราจะเห็นจริงตามความเป็นจริง ถ้าเราถอดของเรา นั่นคือสิ่งที่เป็นศุ
คมขบัญญัติที่อยู่ในพระไตรปิฎก สิ่งทีการประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นธรรมของเราไป

เพราะถอดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปรินิพพานไปแล้วก็เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป แต่เพราะองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการมา ถึงวางธรรมและวินัยไว้ให้เราก้าวเดินได้ เป็นพาหะ เป็น
เครื่องดำเนินของเรา ถ้าเครื่องดำเนินของเรา เห็นไหม

เราถึงว่า เกิดเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดได้แสนยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มนุษย์นี้
เกิดได้แสนยากมาก แล้วเกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนาด้วย นีบุญ ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ แล้วถ้า
เกิดพบพระพุทธศาสนา เราดำเนินการในชีวิตประจำวันของเราด้วยศาสนาในทำนองไหนละ ถ้า
ทำนองเป็นประเพณีวัฒนธรรมก็เป็นแบบโลกนี้ไง นี่จะหมุนไปอย่างนี้

สิ่งที่เป็นผู้นำที่เขามีความเห็นมุมมองที่ดี เขาจะฟื้นฟู สิ่งฟื้นฟู ประเพณีวัฒนธรรมเดีวก็
คลายไป เดียวก็จางไป เดียวก็เข้มข้นขึ้นมา อยู่ที่ยุคสมัยไง สิ่งที่ยุคสมัยนี้เป็นเรื่องของโลกนะ แต่
ถ้าเป็นยุคสมัยของเรา ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ เราจะแก้ไขของเรา เขาจะเพิดเพลินไปแบบไหน
นั่นคือเขาใช้ศาสนาเป็นมหรสพสมโภชน์

เป็นสิ่งที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มรรคหยาบ มรรคละเอียด ถ้ามรรคละเอียด
เห็นไหม สีล ๘ ก็ห้ามดูการละเล่นฟ้อนรำแล้ว ถ้ามีสีล ๘ เพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นมันเข้ากับกิเลส
นะ นี่ทุกคนชอบความสนุก ความเพิดเพลิน สิ่งทีหัวใจเวลามันปรุงแต่งขึ้นมา มันคิดของมัน มัน
ก็เพิดเพลินในความคิดจากภายในอยู่แล้ว แล้วเกิดถ้ายังมีสิ่งต่างๆ มาช่วยวนมันอีก เราถึงถือสีล
๘

สิ่งนี้เป็นเรื่องของคฤหัสถ์ ฆราวาสเขา เพื่ออะไร? เพื่อเป็นการจูงใจ เพื่อเป็นการฝึกหัดเด็ก
ขึ้นมาเพื่อให้เขามีการทำทาน เห็นไหม ดันไม่มีเปลือก มีกระพี้ มีแก่น สิ่งทีจะเป็นแก่น แก่นอยู่ที่
ไหนละ? แก่นมันอยู่ที่จุดยืนของเรา จุดยืนของใจว่าเราจะมีจุดยืนขนาดไหน เราจะมั่นคงใน
ศาสนาขนาดไหน

ในมั่นคงศาสนา การจะเข้าไปถอดรหัสธรรม ของเขา เขาต้องมีห้องลับ เขาต้องมีวิชาการ
ของเขา นี่ก็เหมือนกัน ผู้ทีจะเข้าถึงธรรมก็ต้องมีความเห็น มีความศรัทธาก่อน ถ้ามีศรัทธา เขาก็

ศึกษารวมของเขา เขาก็ทำของเขา ศึกษาแล้วเขาก็มีความเชื่อ สละทานของเขา ได้ฟังธรรม เห็นใหม่ นี่สิ่งที่เป็นธรรมจะเตือนสติ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ มารดลใจตลอดเลย อยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถอดธรรมได้แล้ว ธรรมนี้มีอยู่แล้วถอดออกมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นความจริง เวลาเทศนาว่าการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันถึงแทงใจคำของสัตว์โลกทั้งหมดไป

ยสะ เวลาเป็นลูกเศรษฐี มีความสุขมาก มีความสุขนะ มีความสุขในบ้าน เพราะเศรษฐีมีปราสาท ๓ หลังเหมือนกัน แต่เพราะบุญญาธิการใจ “ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” นี่ปราสาท ๓ หลัง สิ่งที่มีความสุขใช้ชีวิตอย่างนั้น “ที่เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ” แล้วถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ถอดรหัสธรรมไว้ จะรู้ได้อย่างไรว่าแล้วอะไรมันเดือดร้อนล่ะ อะไรมันเดือดร้อน อะไรมันวุ่นวายล่ะ แล้วสิ่งที่ไปแก้อยู่ที่ไหนล่ะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่นะ “ยสะมานี้ ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวาย ที่นี้สงบสงัด ที่นี้เป็นที่วิเวก”

เห็นไหม เราจะประพฤติปฏิบัติต้องมีที่วิเวก พระปฏิบัติ พระกรรมฐานเราถึงจะต้องมีจุดยืนใจ ถึงสงวนรักษาความสงบ สงวนรักษาความวิเวกในวัดนั้น เพื่ออะไร? ก็เพื่อนี้ไง เพื่อที่ว่าเขาวุ่นวาย เขาสับสนในโลกของเขา โลกนี้ออกไปทางปราสาทโลก โลกไม่ใช่ธรรม โลกเป็นเรื่องของโลก ธรรมเป็นเรื่องของธรรม ธรรมต้องธรรมเหนือโลก ถ้าธรรมเหนือโลก มันจะมีจุดยืนใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ในป่านะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ พระในวัดป่าเห็นไหม ผู้ที่ปฏิบัติก็อยู่ในป่า คำว่า “อยู่ในป่า” มันเป็นที่ความสงัด เป็นความวิเวก แล้วขณะวิเวกมันเกิดมาจากไหนล่ะ ถ้าจิตมันไม่มีวิเวก เราไปอยู่ที่สงัด มันจะมีความคับแค้นในหัวใจมาก เพราะอะไร เพราะมันจะวิตกวิจารณ์ นีรณธรรม คือความคิด ความปรุง ความแต่ง มันจะทำให้เราเดือดร้อน จะทำให้สิ่งต่างๆ สร้างภาพต่างๆ ขึ้นมาให้วิตกวิจารณ์ไปหมดเลย

แต่ถ้าเรามีความสงบในหัวใจ เห็นไหม เสียง รูป รส กลิ่น เสียงที่มากกระทบหู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ สิ่งนี้เป็นบ่วงของมาร มันจะทำให้เราออกไปรับรู้สิ่งต่างๆ ทำให้เราเพลิดเพลิดในชีวิต นี่ถ้าคนไม่มีจิตนิสัยก็ชอบรูป รส กลิ่น เสียง เพราะอะไร เพราะมันเข้ากับกิเลสใจ แต่ผู้ที่มีจิต มี

อำนาจาสนาจะออกหาที่สังกัด ออกที่วิเวกเพื่อจะค้นคว้าหาเรา เพื่อจะทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้ใจของเรา มีจุดยืนขึ้นมา แล้วมันจะเริ่มค้นคว้ากลับเข้ามาจากภายใน

จะกำหนดพุทโธๆ นะ ต้องมีคำบริกรรมก่อน เราจะถอดรหัสธรรมของเรา จิตเราต้องเป็นธรรม จิตเป็นธรรมหมายถึงว่ามันเป็นอิสระจากโลก ถ้าจิตเป็นเรื่องของโลก มันจะเป็นไปตาม นิเวศธรรม นิเวศธรรมเป็นเครื่องกั้นจิตเข้าหาความสงบ เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันเป็นการสืบทอด จิตนี้มันสืบทอด สันตติคือการสืบทอด ความคิดนี้สืบทอดทั้งหมด ความคิดที่สืบทอด คิดมาจากไหน เพราะธรรมชาติอันนี้ไง

ถ้าเราเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันก็เป็นประสาทความคิดอย่างนี้ มันเป็นทิพย์ สิ่งที่เป็นทิพย์ก็พลัดพลินไปตามสภาวะแบบนั้น วิญญาณาหาร อาหารของเทวดา ผัสสาหาร อาหารของพรหม สิ่งนี้มันเป็นนามธรรมเพราะไม่มีร่างกาย

เราเกิดเป็นมนุษย์ มีร่างกาย ร่างกายนี้ต้องการปัจจัย สิ่งที่เป็นร่างกาย เห็นไหม นั่งมากก็เจ็บ สิ่งต่างๆ นอนมากก็เหนื่อย สิ่งที่เป็นร่างกายนี้คงที่อยู่แล้วมันมีความบีบคั้นตลอดไป ถ้าร่างกายมันบีบคั้นตลอดไป สิ่งนี้เราต้องแสวงหามาปรนเปรอมันตลอดไป นี่มันเดือนเราตลอดใจ นี่คือสภาวะธรรมที่มันเดือนตลอดเวลา เรื่องของร่างกายบีบคั้นเรามาตลอดเวลา บีบคั้นนะ แต่คนทางโลกเขาพลัดกันไปเพราะอะไร เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ เวลาเมื่อย เวลาขบก็พลิกก็เปลี่ยนแปลงไป สิ่งนี้มันเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติไง เปลี่ยนแปลงโดยสัญชาตญาณของมนุษย์ที่เคยสภาวะแบบนี้มา

แต่ในเมื่อเราจะประพฤติปฏิบัติธรรม รูป รส กลิ่น เสียง มันเป็นความเป็นไปของผู้ที่มีความคิดหยาบๆ แต่ขณะผู้ที่ว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมจะมีศีล ๘ ศีล ๘ คืองดเว้นสิ่งนั้น งดเว้นก็งดเว้นเพื่อไม่ให้มันต้องการ ไม่ให้สิ่งนี้มาเติมเชื้อให้มันมีกำลังขึ้นมา ถ้ามีเชื้อกำลังขึ้นมา ในการปฏิบัติมันก็ปฏิบัติได้ยาก แต่ถ้าไม่มีเชื้อของมัน นี่ไม่มีเชื้อจากภายนอก มันมีเชื้อจากภายใน

มีเชื้อจากภายในคือความคิดมันต่อต้าน มันคั่นร่นของมัน สิ่งที่ดีมันนี่มันถึงต้องมีสัจจะ เราถือชฎควัตรกันเพื่ออะไร เราถือชฎควัตรถ้ามีสัจจะนะ ถือเนสัชชิก ไม่นอนทั้งคืนเลย สิ่งที่ไม่นอนเป็นครั้งเป็นคราวเพื่อจะตัดรอนกำลังของจิต ถ้าตัดกำลังของจิต จิตนี้มันเป็นธรรมชาติอันหนึ่ง จิตนี้เกิดตายๆ ตลอด จิตนี้ไม่เคยตาย อาศัยมาร อาศัยกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ขับเคลื่อนไปตลอด

ขณะที่วิปัสสนาไป ถอดรหัสสิ่งนี้ได้ จิตนี้สว่างไสว จิตนี้ปล่อยวางทั้งหมด เห็นใหม่ จิตนี้ไม่เคยตาย เวียนตายเวียนเกิดไปในวัฏฏะ สิ่งที่เป็นวัฏฏะ เหมือนกับพืชพันธุ์ที่ต้องทำกิจกรรมในดินในน้ำนั้น มันก็เกิดของมันไป จิตนี้ก็เวียนไปในวัฏฏะ กรรมมันถึงซับซ้อนไป เราจะมาดูกรรมโดยสภาวะของมนุษย์นี้แล้วดูกรรมว่ากรรมจิตนี้มาจากไหน นี่เราไปมูมมอมอยู่มูมมอมเดี่ยว คือจุดเดี่ยวของในวัฏฏะนั้น เราจะไม่เข้าใจสัจจะความจริง

แต่ขณะที่เราทำความเข้าใจเข้ามา สิ่งที่ยึดสงบเข้ามามันไม่มีมิตินะ

มิตินของมนุษย์ เห็นใหม่ ชีวิตของมนุษย์ ๘๐ ปี ถึง ๑๐๐ ปี มิตินของสัตว์มันที่อยู่ของมัน ๗ วัน มิตินของเทวดา ของอินทร์ ของพรหม เวลาตกในภพชาติใด ขณะนี้เป็นในปัจจุบันชาตินั้นก็เสวยทุกข์ในชาตินั้น สิ่งที่เป็นทุกข์นั้นมันจะไปกับจิตที่เกิดตายนี้แน่นอน สิ่งที่เกิดตายนี้ กรรมให้ผลอย่างนี้

ถ้ากรรมให้ผลอย่างนี้ เวลาเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราถึงพยายามสร้างบุญกุศลกัน เราจะทำคุณงามความดีกัน แต่กิเลสมันก็ตระหนี่ถี่เหนียว กิเลสมันก็ดิ้นรนของมัน ไม่ยอมให้สภาวะแบบนั้น เราถึงไม่ได้สัจจะความจริงเข้ามาจากภายใน ถ้าได้สัจจะความจริงเข้ามาจากภายในมันจะตั้งตัวของมันขึ้นมาได้ ถ้าตั้งตัว เห็นใหม่ ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม สิ่งที่เหมาะสมแก่ธรรม มันคือธรรมเข้ามาชำระกิเลสอันนี้ มันถึงจะกำหนดทำความเข้าใจเข้ามา

ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเรื่อยๆ เรามีสติย้อนไป มีสติสัมปชัญญะตลอดไป สิ่งที่ดีจะควบคุมให้จิตสงบเข้ามา มีความชำนาญนะ ถ้ามีความชำนาญจิตมันสงบเข้ามาเรื่อยๆ สิ่งนี้มันจะเป็นจุดยืนของใจดวงนี้ แล้วจุดยืนของใจดวงนี้มันจะเริ่มถอดรหัสในตัวมันเอง ถ้ามันถอดรหัสของมันเองได้นะ มันจะย้อนไป เราจะถอดรหัสในกาย ในทางเวทนา ในทางจิต ในทางธรรม เราจะถอดรหัสตรงไหนก็ได้ นี่เป็นวิปัสสนา

ก่อนที่จะเป็นวิปัสสนาได้มันต้องมีพื้นฐานของใจ ถ้าไม่มีพื้นฐานของใจ มันจะเป็นเรื่องของสัญญาความจำ ถ้าสัญญาความจำ เห็นใหม่ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราก็ว่าเรารู้หมดนะ สิ่งที่เรารู้หมดแล้วมันแก้กิเลสได้สักตัวไหม? มันแก้ไม่ได้เพราะเราไปอ่านเอกสาร เอกสารทางการแพทย์นี้เราอ่าน ทั้งๆ ที่เราไม่ใช่แพทย์เรากำลังจะ ต้องเป็นแพทย์มาเรียนทางแพทย์มา

นี่ก็เหมือนกัน เดียวนี้ทางปริยัติเรา เราต้องศึกษาศัพท์ก่อน ชาติ ชั้นๆ สิ่งต่างๆ จิต วิญญาณ ...นี่คำศัพท์ในศาสนา ถ้ามีคำศัพท์ในศาสนา เราสามารถแปลบาลีได้ เราสามารถแต่งบาลีได้ สิ่งที บาลีนี้เข้าไปถอดรหัส การถอดรหัสแบบนี้เราถอดทางวิชาการไป

แต่ถ้าเราถอดรหัสในภาคปฏิบัติละ เราจะถอดรหัสในภาคปฏิบัติ มันต้องมีจิตสงบก่อน พอจิตสงบนี้มันย้อนกลับมาจากภายใน เพราะจิตที่เวลามันคิดออกมามันเป็นกระแส มันเป็น เปลือก มันเป็นอาการของใจ มันไม่ใช่ใจ ถ้ามันเป็นอาการของใจ สิ่งที่เป็นขั้น สิ่งที่เป็นความคิด นี้สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง มันเป็นอาการของใจ ถ้าอาการของใจมันก็เป็นเรื่องของ โลก โลกเขาคิดกันออกไป เราต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามามันจะ เป็นตัวของใจเอง

ถ้าเป็นตัวของใจ เห็นไหม จิตเป็นสมาธิ จิตถ้ามีสมาธิ มีสติพร้อมนะ ขณิกสมาธิ อุปจาร สมาธิ อัปนาสมาธิ มันจะมีสติพร้อมไปตลอด แล้วมันจะมีความมหัศจรรย์ในตัวมันเอง จนถึง กับติดได้นะ

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่มีครูมีอาจารย์ ปัญญาอบรมสมาธิ ๑ หรือการใช้ใคร่ครวญเข้ามา พอ จิตสงบเข้ามาคิดว่าเป็นผลก็ได้ สิ่งที่เป็นผล เห็นไหม ถ้าไม่เป็นผลอย่างนี้ ในการภาวนาของเรา นี้ผิดพลาดได้นะ

ในสมัยพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับภิกษุว่าจะหลีกเร้น นี่เวลากรรม มันมาให้ผลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะหลีกเร้น ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะหลีกเร้น ห้ามภิกษุเข้าไปหา ถ้าภิกษุเข้าไปเป็นอาบัติปาจิตตีย์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าเวลาให้โอวาทที่ใด นั่นก็เป็นเหมือนกับวินัยทันทีเลย

ขณะหลีกเร้นอยู่ในพรรษา ๓ เดือน ออกจากพรรษามา “เอ๊ะ! ทำไมภิกษุมันบางตา” ถาม พระอานนทนะ พระอานนทบอก ในพรรษานั้น ภิกษุ เวลาประพฤติปฏิบัติไป นี่ถอดรหัสผิด เวลา วิปัสสนากาย เห็นสภาวะกาย วิปัสสนากาย วิปัสสนาไปแล้วมันมีความอึดอัด มันไม่สลดสังเวช มันเป็นการอึดอัด เป็นการดิ้นรน แล้วก็ไปให้พวกช่างกลับก ผู้ที่เขาใช้ชีวิตในการตัดผม ให้ใช้มีด โคนเชือดคอ แล้วเอาบริขารนั้นจ้างเขา จ้างเขาให้เชือดคองนะ นี่เวลากรรมอันนี้มีผล เห็นไหม รหัสของกรรมสะสมมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงตลอดทั้งเวทมาก เพราะสิ่งนี้มันเป็นกรรม แล้วเป็นกรรมที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหลีกเร้นเลยนะ เพราะมันไม่ถึงเวลาที่ใจจะแก้ไขได้ นี่กรรมให้ผล ให้ผลอย่างนี้ แต่ถ้าเป็นกรรม มันจะไม่ให้ผลอย่างนั้นหรอก

ถ้าเราจะถอดรหัสทางกายนะ เราจะถอดรหัสธรรมด้วยกาย จิตนี้ต้องสงบ ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ จิตสงบเข้ามามันจะเห็นกาย เห็นกายนะ ผู้ที่มีอำนาจสมาธิจิตสงบนี้จะเห็นกาย ถ้าเห็นกายนี้เราวิปัสสนาไป หรือเราถอดรหัสไป วิปัสสนา ให้กำลังพอ ให้แปรสภาพ ให้นำให้เปื่อยเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ แล้วแต่จริตนิสัยของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ นี่เวลามันถอดทีหนึ่ง มันปล่อยวางทีหนึ่ง ปล่อยวางแล้วปล่อยวางเล่า เห็นใหม่ การถอดรหัสธรรมมันจะถอดโดยปัญญาของจิตดวงนั้น ปัญญาคือภาวนามยปัญญา ปัญญาคือปัญญาโลกุตตรธรรม สิ่งที่เป็นโลกุตตรธรรม การถอดรหัสธรรมอย่างนี้ต่างหากมันถึงเหนือกรรม

การกระทำต่างๆ นี่เป็นกรรมทั้งหมด กรรมดีใจ การแก้กรรม การทำลายกรรม สิ่งที่เป็นสภาวะกรรม กรรมที่ให้ผลขับเคลื่อนไปตลอด นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เชื่อกรรมๆ เพราะกรรมมันให้ผล แล้วการกระทำนี่เป็นการทำดี สิ่งที่ทำดี เห็นใหม่ กรรมการกระทำของใจ สิ่งที่ใจคือเป็นงานของใจ งานจากภายใน นี่คือการกระทำทั้งหมด

การเคลื่อนไหวไปคือกรรมฐานใจ สิ่งที่เป็นกรรมฐาน ฐานที่ควรแก่การงาน คือฐานของจิต สิ่งที่จิต เห็นใหม่ พิจารณาภายในโดยจิต จิตนี้ออกไปพิจารณาภายใน เพราะจิตนี้ตั้งมั่น จิตนี้ถึงเห็นภายในมาโดยสิ่งที่ปรากฏขึ้นมา เพราะเป็นเจโตวิมุตติ วิปัสสนาใคร่ครวญ แยกแยะ ถอดรหัสไปเรื่อยๆ จนกว่ามันจะถึงสัจจะความจริง ถ้าถึงสัจจะความจริงนะ ถัดถอดรหัสไม่ถึงสัจจะความจริง สิ่งนี้เป็นตถังคปหาน

การปล่อยวางชั่วคราวขนาดไหนอยู่ที่อำนาจสมาธิ ผู้ที่ปล่อยวาง เคยปล่อยวางจะมีความสุขมาก ความสุขของความสงบของใจนี้ส่วนหนึ่ง ความปล่อยวางแล้วมีความสุขจากการปล่อยวาง นี่คือผลงานใจ

เหมือนเราเข้าใจ เราทดลองทางวิทยาศาสตร์ แต่เราทดลองวิทยาศาสตร์แล้วสิ่งนี้มันไม่ครบกระบวนการ เป็นส่วนหนึ่ง นักวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์เขา ผู้ที่ทดลองทางวิทยาศาสตร์ขนาดรู้ได้ขนาดไหน ได้สุดความสามารถของเขา แล้ววางไว้อย่างนั้น จะมีนักวิทยาศาสตร์มาสืบ

ต่อ มากันคว้าต่อยอดๆ ต่อยอดขึ้นไปจนใช้กระบวนการ วิทยาศาสตร์เจริญไปเรื่อยๆ เพราะการต่อยอด การตั้งฐานขึ้นมาแล้วเก็บข้อมูล พยายามค้นคว้าของเขาไป

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่วิทยาศาสตร์มันเป็นเรื่องของโลกที่เอามาใช้กันเป็นความสะดวกสบาย ings ที่ความสะดวกสบายนี้ทางวิทยาศาสตร์ใช้ มันใช้ทรัพยากรนะ ทุกอย่างต้องมีทรัพยากร ต้องมีสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาใช้ แล้วนี่เป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจัง เพราะชีวิตเรามีคุณค่ามากกว่านั้น ความรู้สึก หัวใจนี้มีคุณค่ามากกว่านั้น

ถ้ามีคุณค่ามากกว่านั้น เพราะหัวใจมีความรู้สึก มันสุข มันทุกข์ใจ มันมีความกังวล มันมีการปล่อยวางด้วยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราถึงย้อนกลับมาตรงที่การถอดรหัสของเรานี้จะประเสริฐกว่า

แต่โลกเขามองไม่เห็นนะ ว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ชีวิตนี้ดำรงไปเพื่ออะไร เราทำกันอย่างไร

ชีวิตนี้ การเกิดและการตาย เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติอยู่ในป่า ขณะที่ยังไม่บรรลุธรรมถึงที่สุด ชีวิตนี้จะถนอมรักษานะ เวลาคนนอนผ่อนอาหารกัน ถึงที่สุดเราก็คำนวณว่ามันมีกำลังขนาดไหน เพราะฉันมากมันก็จะให้พลังงานมาก จะประพฤติปฏิบัติมันก็อดอาด ยืดขาด การที่จะอดถึงที่สุดมันก็จะตายไป จะตายไป ถ้าตายไปพร้อมกิเลสตายไปเพื่ออะไรละ ตายไปแบบพันธุ์พืชที่มันตกลงดินแล้วมันเกิดอีก เห็นไหม มันก็เป็นรหัสกรรมไปสิ

แต่ถ้ามันเป็นรหัสธรรม เราคำนวณเอา แล้วเราใช้สิ่งนี้ การประพฤติปฏิบัติมันถึงมัชฌิมาปฏิปทาของการประพฤติปฏิบัติ นั้น ไม่ใช่มัชฌิมาของกิเลสที่มันจะเอาแต่ความสะดวกสบายของมัน ในการวิปัสสนาปล่อยวางครั้งหนึ่งก็เข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นสภาวะธรรม เพราะมันมีความสุข มันมีความตื่นเต้น มันมีความมหัศจรรย์ เหมือนกับเราทดลองวิทยาศาสตร์ในห้องแล็บของเราแล้วมันให้ค่ามา ให้ผลมา ให้ผลมาอย่างนี้ เราไม่เคยเห็นผลที่มากกว่านี้ เราว่าอันนี้สุดยอด สุดยอด ทำให้เกิดให้ตาย เพราะมันยังถอดรหัสไม่ครบวงจรของมัน

ถ้าถอดรหัสครบวงจรของมันนะ เราถอดรหัสทางไหนล่ะ? กาย เวทนา จิต ธรรม ถ้าเห็นกาย มันเห็นสภาวะแบบนั้นมันสลดสังเวช มันก็ปล่อย มันก็ลึกเข้าไปเรื่อยๆ ถึงที่สุดมันปล่อยขาดนะ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ มันจะเห็นสภาวะความเป็นจริง ถ้าเราถอดทางเวทนา

ถอดทางจิต ถอดทางกรรม เห็นใหม่ กาย เวทนา จิต ธรรม แล้วแต่จริต แล้วแต่นิสัย จิตนิสัยคือผู้ที่ชำนาญการอย่างนั้น

เหมือนกับที่ว่าเราอยู่ในทะเล เราอยู่ในน้ำ การกระทำของเรา สัตว์น้ำก็จะดำรงชีวิตของมันอย่างหนึ่ง สัตว์บกก็ดำรงชีวิตของเขาอย่างหนึ่ง เห็นไหม สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำเขาก็ดำรงชีวิตของเขาอย่างหนึ่ง เขาดำรงชีวิตในน้ำก็ได้ เขายู่บนบกก็ได้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจริตนิสัยของเรา สิ่งที่เราถอดรหัสมันตรงกับความเห็นของเรา มันจะปล่อยวางๆ

ถ้าวิปัสสนาเวทนา เวทนาเกิดมาจากไหน ร่างกายที่เรา นั่งอยู่นี้ เวทนามันเกิดมาจากไหน เรานอน เราเคลื่อนไหวอยู่ ไม่เห็นมันมี เห็นไหม เวลาเรานั่งขึ้นมา มันเกิดขึ้นมา จิตมันต้องจับเวทนานั้นเป็นตัวตั้ง เวทนานี้มันมาจากไหน ใครเป็นเวทนา กระจกหรือเป็นเวทนา เลือดเนื้อเชื้อไข เอ็นอันใดมันเป็นความเจ็บปวด ชากศพที่เขาเผาไฟมันไม่เคยเจ็บปวดของมันเลย สิ่งที่เจ็บปวดคือจิต ความรู้สึก เรารู้สึก แล้วเวลาถ้ามันเจ็บปวด

เวลาเราเพลิน เรานั่งเพลินเพลิน ทางโลกเขา เวลาเด็กเขาเล่นเกมกัน ๓ วัน ๔ วัน เขาอยู่ของเขาได้นะ เพราะจิตมันไม่ไปรับรู้เรื่องร่างกายนั้นไง มันออกไปอยู่ที่สิ่งที่มันสนใจ นี่ก็เหมือนกัน เพราะหัวใจต่างหากมันไปรับรู้ มันไปเพลินในเกมนั้น มันก็ปล่อยวางร่างกาย ร่างกายก็นั่งอยู่อย่างนั้นนะ ทางการแพทย์ เห็นไหม เวลานั้น สิ่งนี้มันเป็นเลือดลมมันไม่เดิน มันเป็นเรื่องที่ธรรมชาติของเขา นั่นก็เป็นทางการแพทย์ ทางการแพทย์ก็เอาวิทยาศาสตร์เข้าไปจับถึงจะมีวิทยาศาสตร์

แต่ถ้าทางจิตละ ทางวิปัสสนาละ ทางถอดรหัสละ สิ่งที่ถอดรหัสละ นั่งมากนั่งน้อยไม่สำคัญ สำคัญที่ว่าเวลาปัญญามันเกิด เพราะมันมีสมาธิ ถ้ามีสมาธินะ มีฐานของใจ มีกำลัง แล้วมันใคร่ครวญได้ มันถอดรหัสได้ ถ้าไม่มีกำลังนะ คนไม่มีกำลัง แยกของหนักไม่ได้ ยกของหนักไม่ขึ้น ถ้าจิตมันยกของหนักไม่ขึ้น เราก็ต้องกำหนด เวลาเวทนาเกิดขึ้น เราก็พุทโธๆ ดิ่งกลับมา ดิ่งกลับมาเพื่อสร้างฐานสร้างกำลังอย่างนี้

ถ้าสร้างกำลัง ต้องความคำริชชอบ เพียรชอบ งานชอบ ถ้างานชอบ เห็นไหม มรรค ๘ สิ่งที่มรรค ๘ งานชอบ ชอบตรงไหนล่ะ งานไม่ชอบใจ มันหนักเกินไปแล้วไปแบกรับ สิ่งที่แบกรับเห็นไหม งานไม่ชอบ มันก็ไม่สมควร มันก็ไม่มีมัจฉิมาปฏิบัติ เราถึงกำหนดพุทโธๆ ถอนกลับมาด้วยขันติธรรม ให้มันกลับมาสงบก่อน

ถ้าสงบแล้ว เวลาออกไปใหม่ ไปดูเวทนา เวทนาเกิดจากอะไร เวทนาเกิดจากอะไร ขณะจิตสงบ เวทนามันยังดับได้เลย ขณะที่เรานั่งอยู่นี้เวทนาเกิดขึ้นมา สิ่งที่สติเรา กำลังเราขนาดนี้ เวทนาเริ่มต้นเราจะวิปัสสนาได้ แต่ถ้าเรานั่งนานไป เวทนามันมันปล่อยวาง ดับขนาดไหนเดี๋ยวก็เกิดอีก เพราะอะไร เพราะอาหารนี้เรากินทุกวัน การชำระล้างร่างกายต้องทำทุกวันเพราะอะไร เพราะร่างกายมันมีสิ่งที่สร้างสมขับเคลื่อนออกมาตลอดเวลา

นี่ก็เหมือนกัน เวทนามันเกิดดับนะ เราปล่อยวางขนาดไหน เราใคร่ครวญขนาดไหนมันปล่อยวางได้ เดี่ยวมันก็เกิดอีก สิ่งที่เกิดอีกนี่มันเป็นความจริงอันหนึ่ง เห็นไหม วิปัสสนาไปใคร่ครวญไป เวทนาไม่ใช่เรา เราไม่ใช่เวทนา ร่างกายนี้ สิ่งเล็ดเนื้อเชื้อไข่นี้ไม่ใช่เวทนา มันรับรู้ไม่ได้ สสารต่างๆ มันไม่มีความรู้สึก ความรู้สึกนี้เกิดจากใจ ใจนี้ไปรับรู้

สิ่งที่เราเข้าใจว่าเป็นความดีมันก็มีความสุข เข้าใจว่าเป็นความไม่ดีมันก็เป็นความทุกข์ นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราไม่พอใจ สิ่งที่เรามานั่งอยู่นี้มันเป็นความเจ็บปวด เราก็กว่าเจ็บปวด แล้วถ้าเราไม่มีกำลัง เราไม่มีปัญญา พอบอกเจ็บปวดขึ้นไป มันให้ผลเป็น ๒ เท่า ๓ เท่า มันยิ่งปวดมาก จนขนาดที่เรานั่งไม่ไหว เราต้องล้มเลิกการปฏิบัติเลย

แต่ถ้ามันมีปัญญาขึ้นไป มันแยกแยะเข้าไป สิ่งที่แยกแยะ สอนใจใจ ใจให้มันฉลาดขึ้นมา มันจะถอดรหัสธรรมจากเวทนา ถ้ามันถอดรหัสธรรมจากเวทนานะ ขณะที่มันเข้าใจตามสัจจะความจริง เรานี้โง่ เรานี้อุปาทาน เรานี้ไปยึดเอง เพราะเราไปยึดมันก็เกิดเป็นเรา สิ่งที่ว่าเรามีคำว่าเรา เข้าไปที่ไหน เราจะไม่สามารถทำลายสิ่งใดๆ ได้เลย เพราะคำว่า “เรา” มันสงวนรักษานะ

เวทนาไม่ใช่เรา เราก็กว่าไม่ใช่เวทนา มันสักแต่ว่า ต่างอันต่างจริงของมัน มันเกิดขึ้นมาเพราะสภาวะใจนี้ไปรับรู้ เหมือนกับสิ่งต่างๆ ที่มันเกิดขึ้นมา ถ้ามันมีผลลัพธ์ของมัน มันมีความรู้สึกใจ ถ้าจิตของมันไม่รับรู้ มันก็เป็นอยู่ของมันอย่างนั้นนะ นี่ถ้าปัญญาได้ขนาดนี้ คือการต่อสู้กัน นี้กำลังพอกัน มันไม่ถึงกับปล่อยวางได้ เห็นไหม มันจะสักแต่ว่า

รู้อยู่ แต่ไม่ถึงกับเจ็บปวด รู้อยู่เฉยๆ ความเฉยๆ นี้ว่าอุเบกขา สิ่งที่อยู่เบกขานี้มันยังไม่ถึงที่สุด ถ้าสิ่งนี้เราก็กู้ยีนดูสภาวะแบบนั้น นี้รับรู้ต่างๆ ตลอดไป แล้วถ้ามันสงบลงมาได้ มันทำได้ เดี่ยวเราก็กว่าวิปัสสนาไปใหม่ ถึงที่สุดนะ ถ้าเป็นสัจจะความจริง ถ้าถอดได้นะ เวทนาสักแต่ว่าเวทนา จิตสักแต่ว่าจิต ทุกข์สักแต่ว่าทุกข์ ต่างอันต่างจริง เพราะการต่างอันต่างจริงนี่คือการมันแยกตัวออก มันสละตัวของมันออกต่างอันต่างจริง สละโซ่ที่ผูกมัดไว้นี้ใจ

การถอดรหัสคือการถอดสังโยชน์ ลักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สัตถ์พตปราคาส มันจะหลุดออกไป สิ่งทีหลุดออกไป สภาวะสิ่งที่ขาดออกไปจากจิต เห็นใหม่ เวทนาสักแต่ว่าเวทนา จิตสักแต่ว่าจิต ทุกข์สักแต่ว่าทุกข์ ต่างอันต่างจริง นี่การถอดทางเวทนาจึงส่วนหนึ่ง การถอดทางจิตก็ส่วนหนึ่ง ถอดไปเถิด ผลลัพธ์จะออกมาเหมือนกัน สิ่งทีผลลัพธ์ออกมาเหมือนกันเพราะอะไร

เพราะรหัสธรรมมันอันเดียวกัน สิ่งทีเป็นรหัสธรรมต้องอันเดียวกัน พระโศดาบันจะเข้าใจ สัจจะความจริง จะไม่หลงในกายของตัวเองนะ เรื่องของกายของตัวเองนี้จะเข้าใจสัจจะความจริง ว่า กายเป็นกาย กายกับจิตไม่ใช่อันเดียวกัน อาศัยกันอยู่

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาเป็นคน เวลาเกิดออกจากครรภ์ของมารดามานี้ ว่าเป็นเรา ทั้งหมดเลย จิตได้สำนึกว่าสิ่งนี้เป็นเรา เพราะอะไร เพราะเราถอดไม่ได้ มันถึงยึดมันถือมัน แต่ถ้ามันถอดได้ ความยึดมันถือมัน อุปาทานอย่างหยาบๆ นี่มันจะหลุดออกไป มันต้องขาดไปแน่นอน ถ้าขาดไปแน่นอน จิตมันต่างอันต่างจริง เห็นใหม่ สิ่งนี้มันเข้าใจตามความเป็นจริง ถ้าถอดรหัสธรรมได้ กิริยาของการแสดงออกมามันต้องรู้สัจจะความจริงสิ

การรู้สัจจะความจริง พระโศดาบัน ความรู้สึกของพระโศดาบันมันจะเข้าใจเรื่องของรูป รส กลิ่น เสียง เข้าใจเรื่องของโลก ไม่ตื่นไปกับโลกนะ พระโศดาบันจะไม่ตื่น ไม่ถือมงคลดื่นข่า จะเชื่อมั่นในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดหัวใจ

ถึงว่า ถ้าอย่างนางวิสาขากับพระอานนทีเป็นพระโศดาบัน แต่ยังไม่เข้าใจสุดถึงธรรม นางวิสาขา พระอานนที จะถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่องธรรมะตลอดไป ถามมาก ถามเพราะอะไร เพราะสิ่งที่เหนือกว่าไม่เข้าใจ เพราะถอดไม่ได้ ยังไม่เข้าใจ

แต่ขณะที่พระอานนที เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระอานนทีพยายามค้นคว้าของตัว สิ่งทีค้นคว้าของพระอานนทีอยู่นี้ นี้อุทฤษฎี คือสิ่งที่ว่าเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมในนิตยสารการแพทย์นั้นไง สิ่งทีนิตยสารการแพทย์มันไม่ได้เป็นความจริง

พระอานนทีตรึกในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จนปล่อยวางนะ พักเหนื่อยมาก จะปล่อยวาง ขอฟักก่อน พอพักก่อน นี้ออกสารนั้นวางไว้ สิ่งทีเกิดขึ้นมา รหัสความ

เป็นจริงเกิดขึ้นมาในใจของพระอานนท์ขึ้นมา นี่พระอานนท์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย สิ่งที
พระอานนท์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ พระอานนท์จะถามใครอีกไหม

ขณะที่จะทำสังคายนานี้ดำเนินไปโพลในถ้ำนะ ในที่สังคายนา เพราะอะไร เพราะจะบอกว่า
นี่สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ถ้าสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว พระอรหันต์ทั้งหลายจะเข้าใจถึงความ
ความจริงเหมือนกัน ถ้าเข้าใจถึงความจริง นี่ไง ถ้าเป็นรหัสธรรมจะเห็นถึงความจริงของ
ธรรมเหมือนกันหมด ถ้ามันเป็นเหมือนกันหมด การแสดงออกมา การกิริยาสิ่งต่างๆ ออกมาอย่าง
นี้มันจะเป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริง สิ่งสภาวะแบบนั้นอยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่ในหัวใจนะ ถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์ของ
เรา ในเมื่อเรามีใจของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา สาวก-สาวกะ เวไนยสัตว์ถึงต้องก้าวเดิน
ไปตามกำลังของจิต ถ้าก้าวไปตามกำลังของจิต เราจะเริ่มสะสมกำลังของเราขึ้นมา รหัสอัน
ละเอียดเข้าไปนี่มันก็มีสิ่งที่เป็นพันธุกรรมนี้ มันก็ละเอียดอ่อนใช้ไหม

เวลาเขาถอดรหัสมนุษย์ขึ้นมาต้องใช้เวลามาก ต้องตั้งทีมวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์
ขึ้นมา แล้วพยายามแบ่งงานกันทำ แล้วมารวมกันเป็นผลงานอันเดียวกัน นี่คือเรื่องของร่างกาย
แล้วเรื่องของจิตมันละเอียดอ่อนกว่านั้น ละเอียดอ่อนกว่านั้นแล้วเราใช้สติใช้ปัญญาของเรา
ถอดรหัสของเราด้วยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ขณะที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เราเอาสิ่งนี้เป็นเครื่องดำเนิน
แล้วพยายามทำขึ้นมาเป็นธรรมะส่วนบุคคล ธรรมะส่วนบุคคลเกิดมาจากจิต ถ้าจิตมันมีความสงบ
ขนาดนี้ มันตั้งฐานได้ขนาดนี้ มันจะย้อนกลับเข้ามา นี่การขุดคุ้ย การหาใจ

การหา เห็นไหม เปลือกมะพร้าว สิ่งที่เราปอกไป เปลือกมะพร้าว กะลามะพร้าวล่ะ แล้ว
เนื้อมะพร้าวล่ะ แล้วน้ำมะพร้าวล่ะ มะพร้าวทั้งลูกนี่คืออาการของใจ ใจนี้เปรียบเหมือนมะพร้าว
ลูกหนึ่ง เวลาเราปอกเปลือก สิ่งนี้เป็นพระโสดาบัน นี่คล้ายสิ่งนี้ออกได้ ปอกกะลามะพร้าวออกไป
ปอกเปลือกมะพร้าวออกไป เหลือแต่กะลา แล้วเราจะกะเทาะกะลา สิ่งทีกะลา สิ่งกะลานั้นนี้เป็น
บุคลาธิษฐานนะ จิตมันเป็นขั้นเป็นตอนอย่างนี้ มันปล่อยวางอย่างนี้ มันเข้าใจอย่างนี้ เราปอก
เปลือกมะพร้าวได้ เราก็เข้าใจถึงความจริงในเรื่องของการรู้ของเปลือกมะพร้าว แต่เรื่อง
กะลามะพร้าวเราไม่เข้าใจ

แต่ถ้าเราถอดรหัสได้ เราเข้าใจตามรหัสอย่างนั้น เราจะเข้าใจถึงความจริงอย่างนั้น ถ้าเราถอดเนื้อได้ เรื่องกามราคะ สิ่งต่างๆ สิ่งทีกกามราคะมันรุนแรง แล้วน้ำนี่มันละเอียดอ่อนมาก คือตัวหัวใจใจ คือรหัสอันละเอียดในหัวใจ มันจะถอดอย่างไร สิ่งทีถอดได้เราก้ทำของเราได้ ถ้าทำของเราได้ อันนั้นมิวาสนา แล้วจะมีความสุขไปเป็นขั้นเป็นตอนนะ ความสุข ความรุ่มเย็นของจิต

ความสุขจากคนที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ คนทีเขางาน ทำธุรกิจ คนทีเขาไปทำออกไปต่างประเทศไปทำมาค้าขาย เวลาเขากลับมา เขาประสบความสำเร็จมาทีทุกคนจะชื่นชมเขา เขาจะมีความสุขรุ่มเย็นกับหัวใจของเขา สิ่งนี้คือการแสวงหาจากภายนอก แต่สิ่งทีเป็นการแสวงหาจากภายในนะ เราค้นคว้าของเรา เราจะมีสุขมากกว่านั้น เพราะสิ่งนี้มันเป็นดำเนินไป

คูลี เวลาผู้ทีเขาประพฤติปฏิบัติ เขาทำของเขาไป ทำไมเขาจะมานะได้ละ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่ตื้อนั่งทีหนึ่ง ๗ วัน ๗ คืนนะ ทำไมท่านทำของท่านได้ละ นี้เพราะท่านมีสร้างสมบุญญาริการของท่านมา ท่านมีความจงใจของท่านนะ นี้เราครูอาจารย์ เราต้องเอาครูอาจารย์เป็นแบบอย่าง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดเทศนาว่าการไว้ในพระไตรปิฎก เห็นใหม่ โลกธรรม ๘ ก็ไม่มีใครกระทบกระเทือนเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะที่ออกประพฤติปฏิบัติ สลบถึง ๓ หน ก็ไม่มีใครทุกข์เท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าเป็นรหัสธรรม เวลาสร้างบุญกุศลขึ้นมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาเกิดมาก็ต้องตรัสรู้เอง โดยอัตโนมัติ...มันจะตรัสรู้เองโดยอัตโนมัติไม่ได้ ไม่ได้เพราะไม่มีสิ่งทีเข้าไปทำลาย ไม่มีการถอดรหัสอันนั้นออกมาเป็นความจริง ถ้ารหัสนี้ไม่เปิดออกมาในกลางหัวใจ มันจะมีความลึกลับสงสัย ถ้ามีความลึกลับสงสัยจะเป็นธรรมได้อย่างไร

ถ้ามีความลึกลับสงสัย จิตนี้ลึกลับสงสัยนั้นคืออวิชชา เพราะสงสัย เพราะไม่รู้ อวิชชาเพราะไม่รู้สิ่งนั้น มันถึงมีเชื้อใจในหัวใจ แล้วสิ่งนี้มันละเอียดอ่อน ละเอียดอ่อนจนกว่าจะเอาเครื่องมือสิ่งทีเป็นเครื่องมือ

เวลากรรมนะ กรรมให้ผล เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระญาติทั้ง ๒ ฝ่าย แย่งน้ำกันในการทำนา แย่งน้ำทำนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปห้ามไว้ เวลากรรมให้ผลนะ ห้าม บอกว่า “น้ำกับชีวิต สิ่งใดมีคุณค่ามากกว่ากัน”

ญาติบอกว่า “ชีวิตมีคุณค่ามากกว่าน้ำ” แล้วก็แยกย้ายกันกลับ

ถึง ๓ หนนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาถึงที่สุด ว่าจะเป็นสภาวะกรรมที่สร้างสมมา นี่ฆ่ากัน รบกัน เพื่อเอาน้ำไปทำนา สิ่งทีเอาน้ำไปทำนา เห็นไหม เอาชีวิตนี้เข้าแลก นาก็ไม่ได้ทำ ชีวิตนี้ก็ต้องตายไป วนไปในวัฏฏะ เห็นไหม นี่คือการมาจากภายนอกนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นสภาวะกรรมอย่างนั้น นี่เป็นเรื่องของโลกใจ โลกเขาเป็นไปอย่างนั้นนะ สิ่งทีโลกเขาเป็นไปอย่างนั้น เราเตือนเขาขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีบุญญาธิการขนาดนี้ยังห้ามไม่ได้เลย ห้ามไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันเป็นกรรมของเขา

คูตี คูพระโมคคัลลานะ สร้างสมบุญญาธิการมาจนถึงเป็นพระอรหันต์ เป็นอัครสาวก มีฤทธิ์ มีเดชมากเลย แม้ชีวิตของพระโมคคัลลานะเอง ถ้าอยู่สืบทอดศาสนาก็จะเป็นประโยชน์กับศาสนา แต่ก็เข็ดชูศาสนา มา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางศาสนาถึงมั่นคงแล้ว นี่เวลาเขาจะมาฆ่า เหาะหนึ่ๆ สุดท้ายก็กรรมของพระโมคคัลลานะนั้น เพราะได้สร้างผลกรรมอันนี้ขึ้นมา นี่แม้แต่พระอรหันต์ สิ่งทีเป็นสภาวะกรรม สภาวะกรรมให้ผลเรื่องของร่างกาย เพราะการเกิดมาโดยมนุษย์นี้มันมีกรรม มีกรรมได้ภพชาติของมนุษย์มา

สิ่งทีประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแบบพระองคฺุติมาลก็เหมือนกัน พระองคฺุติมาล เวลาชำระกิเลส ออกไปจากหัวใจทั้งหมด สิ่งทีกิเลสในหัวใจนี่ถอดรหัสธรรมแล้ว แต่ขณะที่ออกบิณฑบาต ออกสิ่งต่างๆ เขาจะทำจะยิงนกตกปลาขนาดไหน ก็จะมาโดนพระองคฺุติมาลเหมือนกัน นี่คือการของกรรม

ถ้าเรื่องของกรรมมันเป็นเรื่องของเปลือก เรื่องของภายนอก นั่นเรื่องของชีวิต แต่เรื่องของธรรมมันละเอียดจนคนมองไม่เห็น สิ่งต่างๆ ใครจะเข้าใจว่าสิ่งทีเป็นธรรมอันนี้มันละเอียดจนมารก็รื้อค้นไม่ได้นะ

เวลาผู้ทีประพฤติปฏิบัติจนถึงที่สุด นี่มารคอยตกนะ มารพยายามค้นหาจิตทีว่า เพราะอะไร เพราะสิ่งทีมารอาศัยหัวใจของสัตว์โลกอยู่ สิ่งทีสัตว์โลก เห็นไหม เวลาสิ่งทีผู้ทีประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแล้ว...ไปเกิด เทพฝ่ายมาร จิตทีมันเป็นเทวดาฝ่ายมาร เทวดาฝ่ายเทพ สิ่งนี้อยู่โดยดั้งเดิม สิ่งทีในหัวใจทีเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมก็มีสภาวะแบบนั้น เพราะสิ่งนีมันเป็นเรื่องของทีเราตั้งขึ้นมาได้ เราตั้งหมายถึงว่าถ้ามันเป็นกิเลส เห็นไหม นี่มาร สิ่งทีเป็นมาร สิ่งนีจะทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน

แต่ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะ มันเปลี่ยนแปลงได้ไง มันเปลี่ยนแปลงได้ มันแก้ไขได้ สิ่งแก้ไขเพราะเราได้ฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนพระญาตินะ สิ่งนี้เพราะว่าสิ่งเตือนแล้วนี้ธรรม “น้ำกับชีวิต อะไรมีคุณค่ามากกว่ากัน” ขณะที่ฟังมันตรง มันฟังซึ่งๆ หน้า สติสัมปชัญญะก็มี แต่ขณะที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกเผยแผ่ต่อไป เขาไปวิตกวิจารณ์ของเขา เขาคิดของเขา นี่มารก็ยุเหยขึ้นมา เห็นไหม มารยุเหยจนทนไม่ไหว ก็ต้องรบราฆ่าฟันกัน สิ่งที่เป็นมารนี้เกิดดับในหัวใจนี้แหละ

เวลาสภาวะธรรมเกิดขึ้นมาก็เป็นสภาวะธรรมที่เราสร้างสมขึ้นมาี่ สัพพะ ฐมา อนุตตาสภาวะธรรมเป็นอนัตตา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้รู้ รื้อค้นขึ้นมา สิ่งที่เป็นอนัตตาสภาวะธรรมนี้เราสร้างนี่เป็นอนัตตา สิ่งที่ว่าป็นอนัตตาๆ ที่เขาว่ากันนั้นมันเป็นในตัวของมันเอง แต่ไม่มีใครถอดได้ ไม่มีใครเห็นจากหัวใจ ไม่มีใครเห็นจากสัจจะความจริง

แต่ขณะที่เราถอดขึ้นมา เราวิปัสสนาของเราไป เราเห็นนะ เวลามันปล่อยวาง ขึ้นของกามราคะมันปล่อยอย่างไร มันวางอย่างไร สิ่งที่ปล่อยวางขนาดไหนมันปล่อย เราถอดได้ แต่มันไม่ถึงที่สิ้นของกระบวนการของมัน มันก็ยังมีเชื้อใจของมัน มันก็ยังขับเคลื่อนของมันไป เห็นไหม ต้องถอดซ้ำถอดซาก นี่คือความมุมนะ นี่คือความเพียรชอบ ต้องมีความเพียร ความอดุทธาหะ สิ่งที่มีความอดุทธาหะมันถึงจะเป็นงานของเรา มันถึงจะเป็นผลประโยชน์ของเรา

ศาสนานี้จะเจริญในหัวใจของเรา ถ้าศาสนาเจริญในหัวใจของเราะ โลกเขาจะเป็นไปนะ เห็นประเพณีวัฒนธรรม ถ้ามันสมบูรณ์ของเขา ข้าวปลาอาหารเขาอุดมสมบูรณ์ของเขา เราก็ดีใจไปกับเขา นี่สภาวะแบบนี้ ผู้ที่ออกประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีสัพพะยะ สถานที่ที่เป็นมงคลอย่างนี้ การประพฤติปฏิบัติมันก็มีโอกาสนะ แต่ถ้าข้าวยากมากแพง เขาก็ทุกข์ เรากิเลสมันเหยียบย่ำหัวใจก็ทุกข์ แล้วเราพยายามจะประพฤติปฏิบัติ นี่มันไม่อำนวยความสะดวก

เราเกิดมาที่กลางพุทธศาสนา เกิดมาพบครูบาอาจารย์ คูสิ คูสมย์ที่ว่าครูบาอาจารย์ หลวงปู่ มันท่านอยู่เชียงใหม่ เวลาข้าวยากมากแพง ฝนแล้ง เวลาสวดขอฝน นี่ฝนจงตกมาเถิด ผู้ที่มีศีลมีธรรมได้มุงบังดีแล้ว ตกมาเถิด นี่ขอฝนได้นะ ขอฝนให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ขณะนี้ ครูบาอาจารย์ ขณะที่แห้งแล้งขนาดที่ว่าแล้งมาก แต่หลวงปู่มันสวดมนต์จนน้ำฝนตก ถึงน้ำท่วมถึงเข้านะ นี่เพราะอะไร เพราะผู้มีศีลมีธรรมไง ถ้าผู้มีศีลมีธรรม เห็นไหม ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล

ศาสนาเจริญขึ้นมา ประเทศชาติก็มีความร่มเย็นเป็นสุขอย่างนี้ละ แล้วมีครูบาอาจารย์ของเราเป็นหลักชัยของเรา สิ่งที่มีการประพฤติปฏิบัติของเรามันถึงจะอาหารจากใจ อาหารจากภายใน จากการพึงธรรมใจ

สิ่งที่อาหารในการอุดมสมบูรณ์ทางโลก แล้วถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ เราก็จะเพลี่ยงไปกับโลก เราก็จะใช้ชีวิตไปกับโลก นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยอุดมสมบูรณ์ เราก็ว่ามีศักยภาพ มันจะไปตามเป็นโหมมบุรุษนะ โหมมบุรุษตายเพราะลาภ ตายเพราะเหยื่อ ตายเพราะการสรรเสริญ

สิ่งที่สรรเสริญเยินยอขึ้นมา ว่าสิ่งนี้เป็นครูบาอาจารย์ที่น่าเคารพนับถือ เป็นผู้ที่ปฏิบัติเคร่งครัด เป็นผู้...นี่เป็นเรื่องเปลือกๆ นะ การถอดรหัสของเรา สิ่งนี้ถอดไม่ได้เลยนะ มันจะต้องเป็นสติสัมปชัญญะของเรา มันต้องการกระทำของเรา มันต้องพยายามอดนอนผ่อนอาหาร เพื่อให้กิเลสมันเบาบางลง

สิ่งที่เบาบางลง นี้ครูบาอาจารย์ของเราคอยเตือนอย่างนี้มันถึงจะเป็นอาหารของใจ มันถึงจะเป็นสภาวะธรรมจากภายใน มันถึงจะเป็นภาวนามยปัญญา

เวลาพูดถึงหัวใจ สิ่งที่เป็นหัวใจ เป็นนามธรรมๆ เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้...ลองทำความเข้าใจของใจดูสิ ถ้าความสงบของใจ ถ้าใจสงบขึ้นมาแล้วถอดรหัสในกาย เวทนา จิต ธรรมได้ มันจะเห็นการกระทำของจิต จิตที่การกระทำของมันไป เวลาเชื่อวิชาที่มันขาดดั่งแขนขาด ขณะที่มันถอดรหัสได้ แล้วสังโยชน์ขาดออกไปอย่างนี้

ดูสิ จิตที่สกปรก จิตที่มีวิชาครอบงำ กับจิตพระโสดาบันที่สังโยชน์ขาดออกไปเป็นชั้นเป็นตอน ลูกของพญามาร หลานของพญามารที่ตายต่อหน้า นี่จิตมันส่องแผ้วขนาดไหน มันเบาขนาดไหน นี่โสดะมันพาดกระแส สิ่งที่พาดกระแสคือจิตนี้มันจะพาดกระแสเข้าไปหาตัวของภพของจิต คือภวาสวะ คือฐานของใจ

ถ้าเข้าไปถึงฐานของใจ ไปพลิกฟ้าคว่ำดินในหัวใจอันนั้น สิ่งนี้คือการกระทำ สิ่งที่เป็นนามธรรม นี่คำว่านามธรรม ความรู้สึก ความคิด มันถึงว่า สิ่งนี้เป็นที่การประพฤติปฏิบัติ มันจะเป็นรูปธรรมออกมา มรรคญาณเกิดอย่างไร ภาวนามยปัญญา มรรคสามัคคี ความสมดุลของความดำรงชอบ เพียรชอบ งานชอบ ศีล สมาธิ ปัญญา มันสมดุลอย่างไร

เวลาธรรมจักๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาธรรมจักๆ ญาณ อุทปาติ ปญญา อุทปาติ วิชชา อุทปาติ สิ่งที่สวยงามกระจ่างแจ้ง เกิดวิญญาณ เกิดวิชา เกิดสิ่งที่เป็นญาณ ญาณ ปัญญาอย่างนี้ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจับต้องไม่ได้ สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่ต้องจับต้องไม่ได้ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกิจจญาณ กตญาณได้อย่างไร กิจจญาณ กตญาณ จากภายในหัวใจ

สิ่งนี้ถ้ามีครูมีอาจารย์จะคอยชี้ นำ สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นความละเอียดอ่อนของใจ ใจ มันจะเป็นโรงงาน โรงงานใหญ่คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผลิตพระอรหันต์ อัครสาวก ต่างๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ผลิตค้นคว้าขึ้นมา

แล้วในปัจจุบันนี้ ครูบาอาจารย์ว่าหลวงปู่มั่นเป็นโรงงานใหญ่ เพราะจิตของหลวงปู่มั่นนี้ การเข้าใจสภาวะตามความเป็นจริงอย่างนี้ หลวงปู่มั่นถอดรหัสได้แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เข้าใจสัจจะความจริงถึงการถอด วิธีการ การกระทำต่างๆ มันต้องมีวิธีการ มันต้องมีพื้นที่ มันต้องมีการกระทำ มันถึงการกระทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า มันจะเกิดผล ผลคือการทำสิ่งนี้จะกระจ่างแจ้งในหัวใจ

ถ้ามรรคสามัคคีแล้วมันกระจ่างแจ้งในหัวใจ มันจะถอดรหัสออกมา มันจะเห็นสัจจะความจริงพร้อมกับความสุข พร้อมกับความเข้าใจ ขตา ภูต สิ่งต่างๆ ขตา ภูต ความเข้าใจอย่างนั้น ญาณทัสสนะ ความเข้าใจเพราะมันมีตัวจิตหลุดออกมา กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ จิตพ้นออกไป พ้นออกไป จิตพ้นออกไปถึงที่สุด ถึงกามราคะแล้วจิตพ้นออกไปเป็นความว่างอย่างหนึ่ง ความว่างนั้นมันปล่อยวางเข้ามาหมด เราหาสิ่งนั้นไม่เจอ เราจะเข้าไปติดสภาวะแบบนั้น ถ้าติดสภาวะแบบนั้น ต้องพยายามพลิกขึ้นมาให้ตัวของจิต มันจะจับตัวของมันเอง ถ้าจิตจับตัวของมันเอง เห็นสภาวะตามความเป็นจริง เห็นใหม่ สิ่งนี้ถอดรหัสอันละเอียด

ปลุกยา สงฺขารา สงฺขาราปลุกยา วิญญาณ ปัจจยาการของมันสืบต่อของมันโดยไม่มีใครเข้าไปยุ่งกับมัน มันจะสืบต่อของมันเป็นความเฉา เป็นความสว่างไสว เป็นความผ่องใส เป็นความเสรีเสรี้อยู่ในนั้น การอาศัยอารมณ์อยู่อย่างนั้นนะ นีร์ห้อย่างนี้ละเอียดมาก อรหัตตมรรคจะเข้าไปจับสภาวะแบบนี้ แล้วใคร่ครวญ ใคร่ครวญโดยปัญญาญาณอันละเอียด

ถ้าใคร่ครวญโดยปัญญาของเรามันหยาบเกินไป สิ่งที่ยาบ เห็นใหม่ เครื่องมือสิ่งที่ยาบเข้าไปจับความละเอียดไม่ได้ สิ่งที่เป็นความหยาบนี้มันจะบรรจุสิ่งหยาบๆ สิ่งทีละเอียด แม้แต่ว่า

จิตนี้เป็นนามธรรม เพราะจับต้องไม่ได้ เราก็เห็นสภาวะขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แล้วเข้าไปถึงละเอียดอย่างนั้น ใช้ใคร่ครวญสภาวะแบบนั้น ปัญญาญาณอย่างนั้น นี่ปัญญาญาณพลิกฟ้าสิ่งนั้นหมดสิ้นกระบวนการนะ สิ่งใดๆ ไม่มีเลย ทำลายออกทั้งหมด

สิ่งที่ทำลายออกทั้งหมด เห็นใหม่ ถอดรหัสได้หมด ถ้าวัดรหัสธรรมได้หมดแบบนี้ แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเข้าใจเอกสาร นิตยสาร คือเข้าใจพระไตรปิฎกตามความเป็นจริงทั้งหมด เพราะสิ่งนี้เป็นรหัส แต่เราเอากิเลสเราเข้าไปจับ เราเอากิเลสเรา เอาความรู้สึกของเรา เข้าไปศึกษา เราถึงถอดไม่ถูก เราถึงมีความหมายต่างกัน

แต่ขณะที่เราถอดรหัสของเราออกในหัวใจแล้ว มันถึงทฤษฎีมันเข้ากันได้หมด มันเป็นอันเดียวกัน เพราะเราถอดรหัสของเราได้ เราถึงเข้าใจเอกสาร เข้าใจความจริง เข้าใจพระไตรปิฎกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความทะลุปรุโปร่ง สิ่งทีละลุปรุโปร่ง นี่กราบธรรม กราบธรรม

ธรรมที่มีอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ถอดองค์แรกนะ แล้วนี่ ๒,๕๐๐ กว่าปีมานี้ แล้วกึ่งกลางพุทธศาสนามีผู้ที่ถอดได้ ครูบาอาจารย์ของเราถอดได้แล้วสืบต่อมา สืบต่อมา ถอดได้ ชี้นำได้ แนะนำได้ สั่งสอนได้ นี่คือธรรม คือสิ่งที่เป็นครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าทำได้อย่างนี้ เราประพฤติปฏิบัติ

เวลาผู้เจ็บไข้ได้ป่วย ไม่มีหมอ เราก็เป็นคนทุกข์คนยาก ต้องแก้ไขของเราเองไป ถ้าเราทำของเราได้ นี่คืออำนาจวาสนา แต่ถ้าเราเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วถ้ามีหมอแล้วหมอรักษาเราได้ นี่รักษานะ รักษาคือการให้ยา แล้วเราอมกินยานั้นใหม่ เรายังประพฤติปฏิบัติใหม่ เรายอมทำตามใหม่ เราไม่กินของแสลง เราไม่เอาสิ่งต่างๆ เข้าไปให้โรคภัยไข้เจ็บนี้พองขึ้นมา เราก็แก้ไขของเราได้ นี่มันเป็นความเชื่อ มันเป็นจริตนิสัยนะ

ถ้าจริต นี่เราเจอครูบาอาจารย์มีชื่อเสียงคับฟ้าเลย แต่ถ้าไม่มีจริตนิสัยด้วยเหมือนกัน ไม่ได้สร้างสมบุญญานิการมา ฟังแล้วมันก็ไม่ลงใจ มันไม่เข้าใจ แต่ถ้าได้สร้างสมบุญญานิการกันมา นี่เข้ากันโดยธาตุ ธาตุของธรรม ธาตุของกิเลส ธาตุของเล่ห์เหลี่ยม ธาตุของโลก ธาตุต่างๆ มันเป็นไปตามธาตุนะ ถ้าธาตุอย่างนั้นมันเป็นกรรมของสัตว์ ถ้าสัตว์มีกรรมอย่างนั้นมันก็เป็นเรื่องของสัตว์ที่เขา มีกรรมของเขาไป ถ้าเราเชื่อของเรา เราทำของเรา

โลกนี้มีเพราะมีเรา เราต้องเอาตัวเรารอดให้ได้ก่อน อดตา หิ อดโนนาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แต่ถ้าตนยังพึ่งตัวเองไม่ได้ก็อาศัยหมู่คณะ อาศัยสังฆะ อาศัยสงฆ์ อาศัยสิ่งที่มีเจือจานไปยกขึ้นไป เห็นไหม ภิกขุ ภิกขุณี อุบาสก อุบาสิกา บริษัท ๔ เป็นที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนา ฝากศาสนาไว้กับเรา

ถ้าเราใช้ศาสนาตามประเพณีวัฒนธรรม เห็นไหม ออกพรรษาแล้วเราก็มีงานมหรสพรื่นเรริงกัน อันนั้นเป็นเรื่องของอามิสทาน เราทำเพื่อเป็นอามิส แต่ถ้าเรามีครูมีอาจารย์ เราก็ประพฤติปฏิบัติ “ทาน ศีล ภาวนา” ให้ศานามั่นคง แล้วเราประพฤติปฏิบัติให้มีจุดยืนของเรา แล้วเราจะเห็นศาสนากลางหัวใจของเรา แล้วเราจะพยายามถอดรหัสของเรา ผลประโยชน์จะเกิดจากเรา

เห็นไหม ศาสนามาจากภายนอก นี่อาศัยศาสนาขึ้นมาให้หัวใจชุ่มเย็น แล้วประพฤติปฏิบัติ ศาสนาจะเป็นภายใน ภายในเพราะแก้กิเลสเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วศาสนาจะเป็นของเรา

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมจะเต็มหัวใจของผู้นั้น เอวัง